

KWAS PROPIONOWY

Podstawa prawna: Rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 ws. REACH

1. Identyfikacja substancji/preparatu, Identyfikacja producenta**1.1. Identyfikacja substancji / preparatu****Nazwa handlowa:** kwas propionowy**Inne nazwy/skład:** kwas propionowy**Wzór chemiczny:** C_2H_5COOH **1.2. Identyfikacja producenta / dystrybutora****APCHEM s.c.**

Młodocin Większy 4

26-625 Wolanów

tel/fax 048 362 11 53

Osoba odpowiedzialna za opracowanie karty charakterystyki: Adam Kędzior

e-mail: apchem@apchem.pl

1.3. Zastosowanie: przemysł paszowy

Telefon alarmowy: 988 lub 112, Informacja toksykologiczna w Polsce 42 631 47 24

2. Identyfikacja zagrożeń**2.1. Zagrożenia zdrowia**

Substancja żrąca, powoduje poważne oparzenia, pary wywołują podrażnienie dróg oddechowych.

2.2. Zagrożenia fizyczne / wpływające na bezpieczeństwo

Nie posiada.

2.3. Zagrożenia dla środowiska

Stwarza zagrożenie poprzez zmianę pH w środowisku.

3. Skład i informacja o składnikach

Nr WE	Nr CAS	Nr indeksowy	Skład	Zawartość [%]	Oznaczenia	
					Znak	Zwrot R
201-176-3	4.09.1979	607-089-00-0	Kwas propionowy	> 99	C	34

4. Pierwsza pomoc**4.1. W kontakcie ze skórą:** zmyć dokładnie dużą ilością wody, nałożyć opatrunek jałowy, zmienić zanieczyszczone ubranie, zapewnić pomoc medyczną.**4.2. W kontakcie z oczami:** przepłukać dużą ilością wody przez co najmniej 15 min., skonsultować się z okulistą.**4.3. W przypadku spożycia:** nie wywoływać wymiotów, przepłukać usta, wypić dużą ilość wody, wezwać pomoc medyczną.**4.4. Po narażeniu drogą oddechową:** wyprowadzić poszkodowanego na świeże powietrze, w razie

KWAS PROPIONOWY

Podstawa prawna: Rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 ws. REACH

problemów z oddychaniem podać tlen (wykwalifikowany personel), zapewnić spokój i wezwać pomoc medyczną.

5. Postępowanie w przypadku pożaru

5.1. Odpowiednie środki gaśnicze: piany i proszki gaśnicze, rozpylona woda, dwutlenek węgla.

5.2. Nieodpowiednie środki gaśnicze: brak.

5.3. Specyficzne zagrożenia w przypadku pożaru: w przypadku niepełnego spalania wydzielają się produkty spalania zawierające tlenek węgla.

5.4. Środki ochrony indywidualnej dla strażaków: stosować środki ochrony dróg oddechowych.

6. Postępowanie w przypadku niezamierzonego uwolnienia do środowiska

6.1. Środki ochrony osobistej: rękawice ochronne, okulary ochronne, ubranie ochronne.

6.2. Środki ochrony środowiska: usunąć źródła zapłonu tj. otwarty ogień, nie palić, nie dopuścić do rozprzestrzeniania i do dostania się substancji do kanalizacji oraz do wód, ścieków i gleby. Unikać bezpośredniego kontaktu z uwalniającą się substancją.

6.3. Metody oczyszczania: o ile jest to możliwe zlikwidować wyciek, uszczelnić uszkodzone opakowanie i umieścić je w pojemniku ochronnym, rozlaną substancję przysypać kwaśnym węglanem sodu, chlorkiem sodu lub innym materiałem chłonnym np. ziemia, piasek. Zebrać substancję i umieścić ją w zamykanym pojemniku i przekazać do likwidacji.

7. Postępowanie z substancją i jej magazynowanie

7.1. Środki ostrożności podczas obchodzenia się z substancją: opakowania chronić przed uszkodzeniem, nie wdychać par oraz unikać kontaktu ze skórą i oczami. Stosować substancję w pomieszczeniu o dobrej wentylacji, z dala od źródeł zapłonu i otwartego ognia, zapobiegać gromadzeniu się ładunków elektrostatycznych.

7.2. Wymagania w zakresie przechowywania i magazynowania: substancje przechowywać w szczelnych opakowaniach z np. polietylenu, szkła, stali nierdzewnej, dobrze wentylowanych pomieszczeniach, z dala od źródeł zapłonu i otwartego ognia. Nie przechowywać z zasadami. Przechowywać w temperaturze poniżej 30°C.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 14 marca 2003r. w sprawie sposobu oznakowania miejsc, rurociągów oraz pojemników służących do przechowywania lub zawierających substancje niebezpieczne lub preparaty niebezpieczne (Dz. U. Nr 61, poz. 552).

8. Kontrola narażania i środki ochrony indywidualnej

Stosowane środki ochrony osobistej powinny spełniać wymogi Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 21 grudnia 2005r. w sprawie zasadniczych wymagań dla środków ochrony indywidualnej (Dz. U. Nr 259, poz. 2173).

8.1. Ochrona dróg oddechowych: wymagana gdy tworzą się pary – maska z filtrem par organicznych typ A.

KWAS PROPIONOWY

Podstawa prawna: Rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 ws. REACH

- 8.2. Ochrona oczu / twarzy:** gogle lub okulary ochronne.
- 8.3. Ochrona rąk / ciała:** rękawice ochronne kwasoodporne. W przypadku długiego kontaktu stosować rękawice z kauczuku butylowego (czas przenikania > 480 min wg EN 374) a przy krótkotrwałym kontakcie z kauczuku nitylowego lub chloroprenowego (czas przenikania > 30 min).
- 8.4. Inne wyposażenie:** ubrania ochronne odporne na kwasy.
- 8.5. Techniczne środki ochronne:** wentylacja pomieszczeń.

Nakaz stosowania
ochrony oczu

Nakaz stosowania
ochrony rąk

Nakaz stosowania
kombinezonu ochronnego

8.6. Kontrola zagrożeń

Najwyższe dopuszczalne stężenia:

NDS – 30 mg/m³

NDSch – 45 mg/m³.

Na podstawie Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 29 listopada 2002 r.
(Dz. U. Nr 17, poz. 1833, wraz z późniejszymi zmianami).

8.7. Zalecenia dotyczące procedury monitoringu zawartości składników niebezpiecznych w powietrzu

Metodyka pomiarów zgodnie z: Rozporządzeniem Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 20 kwietnia 2005 r. w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz.U. Nr 73 z 2005r. poz. 645)

-PN-89/Z-0100/06 Ochrona czystości powietrza. Nazwy, określenia i jednostki. Technologia dotycząca badań jakości powietrza na stanowiskach pracy.

-PN Z-04008-7: 2002 Ochrona czystości powietrza. Pobieranie próbek. Zasady pobierania próbek powietrza w środowisku pracy i interpretacja wyników.

-PN-EN-689:2002 Powietrze na stanowisku pracy - wytyczne oceny narażenia inhalacyjnego na czynniki chemiczne przez porównanie z wartościami dopuszczalnymi i strategią pomiarową.

Uwaga: Gdy stężenie substancji jest ustalone i znane, doboru środków ochrony indywidualnej należy dokonywać z uwzględnieniem stężenia substancji występującej na danym stanowisku pracy, czasu ekspozycji oraz czynności wykonywanych przez pracownika.

W sytuacji gdy stężenie substancji na stanowisku pracy nie jest znane należy stosować środki ochrony indywidualnej o podwyższonej zalecanej klasie ochrony.

Pracodawca zobowiązany jest zapewnić, aby stosowane środki ochrony indywidualnej oraz odzież i obuwie robocze posiadały właściwości ochronne i użytkowe oraz zapewnić odpowiednie ich pranie,

KWAS PROPIONOWY

Podstawa prawna: Rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 ws. REACH

konserwację, naprawę i odkażanie. Zalecane badania wstępne i okresowe pracowników należy przeprowadzać zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 30 maja 1996 r. w sprawie przeprowadzania badań lekarskich pracowników, zakresu profilaktycznej opieki zdrowotnej nad pracownikami oraz orzeczeń lekarskich wydanych do celów przewidzianych w Kodeksie Pracy (Dz. U. Nr 69 z 1996r. poz. 332, ze zmianami Dz. U. Nr 37 z 2001 r. poz. 451)

9. Właściwości fizyczne i chemiczne

Stan skupienia (w 20°C):	ciecz
Barwa:	bezbarwna
Zapach:	charakterystyczny
Temperatura wrzenia (1013 hPa), [°C]:	140,7 – 141,6
Temperatura zapłonu, [°C]:	50
Temperatura samozapłonu, [°C]:	485
Temperatura topnienia, [°C]:	– 20
Lepkość (w 25°C), [mPa.s]:	10
Dolna granica wybuchowości, [% V/V]:	2,1
Górna granica wybuchowości, [% V/V]:	12,0
Rozpuszczalność w wodzie [g/l]:	całkowita
Rozpuszczalność w innych rozpuszczalnikach:	brak danych
Gęstość par względem powietrza:	brak danych
Ciśnienie par (w 20°C), [hPa]:	5
Gęstość (w 20°C), [kg/m³]:	992
Współczynnik podziału oktanol/woda, [log P _{ow}]:	0,25
Współczynnik załamania światła:	brak danych
Masa cząsteczkowa:	74,08
pH (r-r 100g/l wody):	2,5

10. Stabilność i reaktywność

10.1. Stabilność: substancja stabilna w normalnych warunkach.

10.2. Niepożądane warunki i materiały: mocne zasady.

10.3. Niebezpieczne produkty rozkładu: nieznanne.

11. Informacje toksykologiczne

11.1. Działanie na układ pokarmowy: substancja przy jednokrotnym spożyciu jest nietoksyczna, ale wywołuje podrażnienie lub poparzenie jamy ustnej, przełyku, żołądka, może spowodować wymioty i uczucie duszności.

11.2. Działanie na skórę i drogi oddechowe: substancja przy jednorazowym kontakcie ze skórą nie działa toksycznie. Ma właściwości żrące, powoduje oparzenia skóry i oczu. Wdychanie par wywołuje podrażnienie dróg oddechowych.

Test na ryzyko inhalacji – śmiertelność nie występuje w wciągu 8 godzin w badaniach na zwierzętach.

Wdychanie mieszanki oparów i powietrza nasyconej odpowiednio do lotności - nie występuje duże zagrożenie.

11.3. Działanie na oczy: powoduje oparzenia, istnieje ryzyko poważnego uszkodzenia oczu (królik).

KWAS PROPIONOWY

Podstawa prawna: Rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 ws. REACH

11.4. Działanie kancerogenne: nie klasyfikowany jako kancerogeny.

11.5. Działanie na rozrodczość: nie stwierdzono szkodliwego działania na płód.

11.6. Działanie mutagenne: nie stwierdzono działania mutagennego w badaniu na bakteriach, komórkach ssaków oraz na ssakach.

11.7. Toksyczność ostra:

Ostra toksyczność – doustnie: LD50: 3500 – 4200 mg/kg (szczur)

Ostra toksyczność – skóra: LD50: 4960 – 9930 mg/kg (świnka morska)

Ostra toksyczność – wdychanie: LC50 > 5 mg/l/4h

12. Informacje ekologiczne

12.1. Mobilność: brak.

12.2. Biodegradowalność: substancja łatwo ulega biodegradacji – powyżej 70% wg OECD 302B/ISO9888/ 88/302/EWG, cz. C.

ChZT – 1520 mg/g

BZT5 – 1300 mg/g

12.3. Bioakumulacja: brak danych.

12.4. Ekotoksyczność:
dla organizmów wodnych:

Ostra toksyczność dla ryb: LC50 67,1 mg/l/96h (Oncorhynchus mykiss EPA 72-1, statyczny)

Ostra toksyczność dla skorupiaków: EC/LC50 50 mg/l/48h (Daphnia magna)

Ostra toksyczność dla alg: EC50 45,8 mg/l/72h (Scenedesmus subspicatus)

Ostra toksyczność dla bakterii: EC/LC 59,6 mg/l/17h (Pseudomonas putida)

12.5. Inne: nie dopuścić do przedostania się do kanalizacji, wód gruntowych, akwenów wodnych

13. Postępowanie z odpadami

13.1. Zalecenia dotyczące substancji

Przestrzeganie przepisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. Nr 62, poz. 628 z późniejszymi zmianami).

13.2. Zalecenia dotyczące zużytych opakowań

Przestrzeganie przepisów ustawy z dnia 11 maja 2001 r. o opakowaniach i odpadach opakowaniowych (Dz. U. Nr 63, poz. 638 z późniejszymi zmianami).

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206).

Kod odpadu: 16 03 05* – Organiczne odpady zawierające substancje niebezpieczne.

Zużytą substancję należy zniszczyć przez spalanie zgodnie z obowiązującymi przepisami w zakresie utylizacji odpadów.

KWAS PROPIONOWY

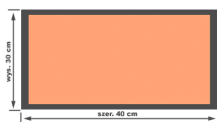
Podstawa prawna: Rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 ws. REACH

14. Informacje o transporcie

Klasa RID/ADR, grupa pakowania:	8, II
Kod klasyfikacyjny:	CF1
Nr rozpoznawczy zagrożenia:	83
Nr UN:	3463
Nr nalepki:	8, 3
Prawidłowa nazwa przewozowa:	KWAS PROPIONOWY

Nr 8 (*materiał żrący*)Nr 3 (*materiał ciekły, zapalny*)

Oznakowanie środków transportu

Pojazdy samochodowe

Dwie tablice odbłaskowe barwy pomarańczowej o wym. 300x400mm

15. Informacje dotyczące uregulowań prawnych

Ustawa z dnia 11 stycznia 2001 r. o substancjach i preparatach chemicznych (Dz. U. Nr 11 z 2001r. poz. 84 z późniejszymi zmianami).

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 2 września 2003 r. w sprawie kryteriów i sposobu klasyfikacji substancji i preparatów chemicznych (Dz. U. Nr 171, poz. 1666 ze zmianami Dz. U. Nr 243 z 2004r., poz. 2440).

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomani (Dz. U. Nr 179, poz. 1485)

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 28 września 2005 r. w sprawie wykazu substancji niebezpiecznych wraz z ich klasyfikacją i oznakowaniem (Dz. U. Nr 201, poz. 1674)

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 14 sierpnia 2002 r. w sprawie obowiązku dostarczenia karty charakterystyki niektórych preparatów niezaklasyfikowanych jako niebezpieczne (Dz. U. Nr 142, poz. 38).

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 12 stycznia 2005 r. w sprawie sposobu dokonywania oceny ryzyka dla zdrowia człowieka i dla środowiska stwarzanego przez substancje nowe (Dz. U. Nr 16, poz. 138).

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206).

KWAS PROPIONOWY

Podstawa prawna: Rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 ws. REACH

Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 5 lipca 2004 r. w sprawie ograniczeń, zakazów lub warunków produkcji, obrotu lub stosowania substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych oraz zawierających je produktów (Dz. U. Nr 168 z 2004 r., poz. 1762 z późniejszymi zmianami).

Ustawa z dnia 13 września 2002 r. o produktach biobójczych (Dz. U. Nr 175, poz. 1433 z późniejszymi zmianami).

Wszelkie prace z produktem należy wykonywać zgodnie z przepisami działu IV rozdz. 6 lit. D Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. Nr 129, poz. 844 z późniejszymi zmianami – tekst jednolity Dz. U. Nr 169 z 2003 r. poz. 1650).

15.1. Oznakowanie opakowania

WE: 201-176-3 – zawiera Kwas propionowy > 99%

Oznakowanie opakowań zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 2 września 2003r. w sprawie oznakowania opakowań substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych (Dz. U. Nr 173, poz. 1679 ze zmianami Dz. U. Nr 260 z 2004 r., poz. 2595)

Znak ostrzegawczy:

8 – Materiały żrące
3 – materiały ciekłe zapalne
C – Substancje i preparaty żrące

- substancja żrąca

Zwroty R:

R 34 – Powoduje oparzenia

Zwroty S:

S 23 – Nie wdychać gazu / dymu / par / rozpylonej cieczy

S 36 – Nosić odpowiednią odzież ochronną

S 45 – W przypadku awarii lub jeżeli źle się poczujesz, niezwłocznie zasięgnij porady lekarza - jeżeli to możliwe, pokaż etykietę.

15.2. Przepisy Unii Europejskiej

Rozporządzenie (WE) nr 648/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004r. w sprawie detergentów.

Rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 ws. REACH.

Rozporządzenie (WE) nr 273/200 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004r. w sprawie prekursorów narkotykowych.

KWAS PROPIONOWY

Podstawa prawna: Rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 ws. REACH

Rozporządzenie Rady (WE) nr 111/2005 z dnia 22 grudnia 2004 określające zasady nadzorowania handlu prekursorami narkotyków pomiędzy wspólnotą a krajami trzecimi.

16. Inne informacje

16.1. Niezbędne szkolenia: postępowanie z substancjami niebezpiecznymi.

16.2. Materiały źródłowe: karta charakterystyki producenta, polskie przepisy prawne.

16.3. Zmiany dotyczące aktualizacji: aktualizacja ogólna.

Pracodawca jest zobowiązany do poinformowania wszystkich pracowników, którzy mają kontakt z produktem o zagrożeniach i środkach ochrony osobistej wyszczególnionych w tej karcie charakterystyki.

W przypadku mieszania z innymi substancjami konieczne jest upewnienie się, że nie wystąpią dodatkowe zagrożenia.

Powyższe informacje uważa się za prawidłowe, ale nie wyczerpujące i należy je stosować tylko jako orientacyjne.

Firma APCHEM s.c. nie może ponosić odpowiedzialności za jakiegokolwiek szkody spowodowane pracą lub kontaktem z powyższym produktem.

Karta charakterystyki substancji niebezpiecznej opisuje produkt ze względu na bezpieczeństwo i higienę pracy. Informacje te nie stanowią gwarancji właściwości produktu.